

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

27. marts 2014*

»Søtransport — forordning (EØF) nr. 3577/92 — begrebet »cabotagesejlads« — tjenesteydelser i form af krydstogter — krydstogt gennem den venetianske lagune og italiensk søterritorium samt ad Po-floden — afgang og ankomst i samme havn«

I sag C-17/13,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Consiglio di Stato (Italien) ved afgørelse af 20. november 2012, indgået til Domstolen den 14. januar 2013, i sagen:

Alpina River Cruises GmbH,

Nicko Tours GmbH

mod

Ministero delle infrastrutture e dei trasporti – Capitaneria di Porto di Chioggia,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Ilešič (refererende dommer), og dommerne C.G. Fernlund, A. Ó Caoimh, C. Toader og E. Jarašiūnas,

generaladvokat: P. Cruz Villalón

justitssekretær: fuldmægtig A. Impellizzeri,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 24. oktober 2013,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Alpina River Cruises GmbH og Nicko Tours GmbH ved avvocati A. Clarizia, A. Veronese og R. Longanesi Cattani
- den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato M. Salvatorelli
- Europa-Kommissionen ved G. Conte og L. Nicolae, som befuldmægtigede,

* Processprog: italiensk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 19. december 2013,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Rådets forordning (EØF) nr. 3577/92 af 7. december 1992 om anvendelse af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser inden for søtransport i medlemsstaterne (cabotagesejlads) (EFT L 364, s. 7).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet inden for rammerne af en tvist mellem Alpina River Cruises GmbH, et selskab efter schweizisk ret, og Nicko Tours GmbH, et selskab efter tysk ret (herefter samlet »Alpina og Nicko Tours«), på den ene side og Ministero delle infrastrutture e dei trasporti – Capitaneria di Porto di Chioggia (ministeriet for infrastruktur og transport – havnekontoret i havnen i Chioggia) (Italien) på den anden side vedrørende denne myndigheds nægtelse af at give Alpina og Nicko Tours tilladelse til at sejle et turistskib, der fører schweizisk flag, gennem italiensk søterritorium.

Retsforskrifter

Forordning nr. 3577/92

- 3 Artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 3577/92 har følgende ordlyd:
»Fra 1. januar 1993 gælder princippet om fri udveksling af tjenesteydelser inden for søtransport i en medlemsstat (cabotagesejlads) for EF-redere, hvis skibe er registreret i en medlemsstat og fører dennes flag, forudsat at skibene opfylder alle betingelserne for at få adgang til cabotage i denne medlemsstat [...]«
- 4 Forordningens artikel 2 bestemmer:
»I denne forordning forstås ved:
 - 1) »tjenesteydelser inden for søtransport i en medlemsstat (cabotagesejlads)«, tjenesteydelser, der sædvanligvis udføres mod betaling, herunder især:
 - a) fastlandscabotage: søtransport af passagerer eller gods mellem havne på en og samme medlemsstats fastland eller hovedområde uden anløb af øer
 - b) off-shorecabotage: søtransport af passagerer eller gods mellem en havn i en medlemsstat og anlæg eller strukturer på denne medlemsstats kontinentalsokkel
 - c) ø-cabotage: søtransport af passagerer eller gods mellem:
 - havne på en enkelt medlemsstats fastland eller hovedområde og havne på en eller flere af dens øer
 - havne på en enkelt medlemsstats øer.

[...]«

- 5 Det fremgår af nævnte forordnings artikel 3, stk. 1, at »[f]or så vidt angår skibe, som udfører fastlandscabotage, og krydstogtskibe skal alle anliggender vedrørende bemanning henhøre under registreringsstatens (flagstatens) kompetence; dette gælder ikke skibe på under 650 BT, som kan underlægges værtsstatens betingelser«.
- 6 Artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 3577/92 bestemmer:
- »Følgende tjenesteydelser inden for transport i Middelhavet og langs Spaniens, Portugals og Frankrigs kyster undtages midlertidigt fra denne forordnings anvendelsesområde:
- krydstogter, indtil den 1. januar 1995
- [...]«

Italiensk ret

- 7 Artikel 224 i den italienske sø- og luftfartslov (godkendt ved kongeligt dekret nr. 327 af 30.3.1942, med senere ændringer, herefter »sø- og luftfartsloven«) har følgende ordlyd:
- »1. Cabotageydelse mellem republikkens havne er i overensstemmelse med [forordning nr. 3577/92] forbeholdt EF-redere, hvis skibe er registreret i en EU-medlemsstat og fører dennes flag, forudsat at skibene opfylder alle betingelserne for at få adgang til cabotage i denne medlemsstat.
2. Bestemmelserne i stk. 1 finder anvendelse på skibe, der yder søtransport ved havne, rede og strande.«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 8 Alpina og Nicko Tours er henholdsvis reder og brugerselskab for turistskibet MS Bellissima, der fører schweizisk flag.
- 9 Disse selskaber havde planlagt et krydstogt af ca. en uges varighed, som skulle afgang fra Venedig (Italien) den 16. marts 2012, og som bestod i en sejlads gennem den venetianske lagune til Chioggia (Italien), en sejlads gennem søterritoriet mellem Chioggia og Porto Levante (Italien), en sejlads på ca. 60 km ad Po-floden (Italien) til landsbyen Polesella (Italien) og en sejlads tilbage til Venedig i modsat retning.
- 10 Sejladsen på den strækning af italiensk søterritorium, som ligger mellem havnene Chioggia og Porto Levante, var nødvendig på grund af størrelsen af MS Bellissima, som ikke gjorde det muligt for sidstnævnte at sejle på kanalen mellem Chioggia og Po-floden.
- 11 Inden denne rejse havde Alpina og Nicko Tours indgivet en ansøgning til Ministero delle infrastrutture e dei trasporti – Capitaneria di Porto di Chioggia om tilladelse til at sejle gennem nævnte havstrækning. Nævnte myndighed gav ved afgørelse af 12. marts 2012 afslag på denne ansøgning med den begrundelse, at cabotageejlads var forbeholdt skibe, der førte en EU-medlemsstats flag.
- 12 Alpina og Nicko Tours indbragte denne afgørelse for Tribunale amministrativo regionale per il Veneto (den administrative domstol for regionen Veneto). Sidstnævnte gav dem ikke medhold ved dom af 12. april 2012, idet den fandt, at den omhandlede tjenesteydelse er omfattet af begrebet »cabotageejlads« som omhandlet i forordning nr. 3577/92 og således er underlagt forbeholdet vedrørende cabotageydelse for »EF-redere, hvis skibe er registreret i en EU-medlemsstat og fører dennes flag« i sø- og luftfartslovens artikel 224.

- 13 Alpina og Nicko Tours appellerede denne dom til Consiglio di Stato, idet de gjorde gældende, at begrebet »cabotagesejlads« kun finder anvendelse på tjenesteydelser, der omfatter en egentlig søtransport. Det omhandlede krydstogt indebærer ikke en sådan transport, eftersom det, med undtagelse af en kort sejlads gennem søterritoriet mellem Chioggia og Porto Levante, finder sted i indre farvande.
- 14 Consiglio di Stato har udsat nævnte doms fuldbyrdelse. Retten har i øvrigt besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende spørgsmål:

»Skal [forordning nr. 3577/92] fortolkes således, at den finder anvendelse på krydstogtsaktiviteter, der finder sted mellem havne i en medlemsstat uden ombordstigning og landgang i disse havne af forskellige passagerer, idet ovennævnte aktivitet påbegyndes og afsluttes med ombordstigning og landgang af de samme passagerer i den samme havn i medlemsstaten?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 15 Med spørgsmålet ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om et krydstogt, der begynder og afsluttes med de samme passagerer i den samme havn i den medlemsstat, hvor det gennemføres, er omfattet af begrebet »cabotagesejlads« som omhandlet i forordning nr. 3577/92.
- 16 Selv om den italienske regering og Europa-Kommissionen er af den opfattelse, at det forelagte spørgsmål skal besvares bekræftende, er Alpina og Nicko Tours af den opfattelse, at en besvarelse af dette spørgsmål ikke er nødvendig. De har anført, at forordning nr. 3577/92 vedrører søtransport, og at denne forordning derfor ikke finder anvendelse på et flodkrydstogt som det i tvisten i hovedsagen omhandlede. Snarere end at foretage den fortolkning, som den forelæggende ret har anmodet om, skal det derfor fastslås, at forordning nr. 3577/92 under alle omstændigheder ikke omfatter krydstogter, hvis rute hovedsageligt går gennem ikke-maritime farvande.
- 17 Det fremgår herved af artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 3577/92, at forordningen kun vedrører transporttjenester inden for en medlemsstat (cabotage), som er af maritim karakter. Som Alpina og Nicko Tours med rette har anført, reguleres transporttjenesteydelser ad indre vandveje, som præsteres i en medlemsstat, og som på ingen måde er af maritim karakter, derfor ikke af denne forordning. Sådanne tjenesteydelser er derimod omfattet af anvendelsesområdet for Rådets forordning (EØF) nr. 3921/91 af 16. december 1991 om betingelserne for transportvirksomheders adgang til at udføre intern godstransport og personbefordring ad indre vandveje i en medlemsstat, hvor de ikke er hjemmehørende (EFT L 373, s. 1).
- 18 I modsætning til hvad Alpina og Nicko Tours har anført, synes det i tvisten i hovedsagen omhandlede krydstogt imidlertid ikke at være af en hovedsageligt ikke-maritim karakter.
- 19 Begrebet »sø« som omhandlet i forordning nr. 3577/92 er ikke begrænset til søterritoriet i den forstand, hvori dette er anvendt i De Forenede Nationers havretskonvention, som blev undertegnet i Montego Bay (Jamaica) den 10. december 1982, som trådte i kraft den 16. november 1994, og som blev godkendt på Det Europæiske Fællesskabs vegne ved Rådets afgørelse 98/392/EF af 23. marts 1998 (EFT L 179, s. 1), men omfatter også farvandene på den landvendte side af basislinjen for søterritoriet (jf. i denne retning dom Kommissionen mod Spanien, C-323/03, EU:C:2006:159, præmis 25-27).
- 20 Heraf følger, at selv hvis det lægges til grund, at Alpina og Nicko Tours med rette har anført, at sejladsen på havstrækningen mellem Chioggia og Porto Levante ikke er tilstrækkeligt omfattende til bevirke, at det i hovedsagen omhandlede krydstogt er af maritim karakter, synes deres antagelse om, at nævnte krydstogt er af hovedsageligt ikke-maritim karakter, hvilket det tilkommer den

forelæggende ret at efterprøve, under alle omstændigheder at savne grundlag, for så vidt som de andre dele af ruten end nævnte strækning såsom navigationsområderne i den venetianske lagune og ved Po-flodens udmunding er en del af Den Italienske Republiks indre farvande.

- 21 Relevansen af den fortolkning af forordning nr. 3577/92, som den forelæggende ret har anmodet om, berøres desuden ikke af den omstændighed, at det skib, ved hjælp af hvilket det i hovedsagen omhandlede krydstogt gennemføres, fører schweizisk flag.
- 22 Afgørelsen af nævnte tvist afhænger således af, om forbeholdet vedrørende cabotageydelse mellem italienske havne for »EF-redere, hvis skibe er registreret i en EU-medlemsstat og fører dennes flag« som fastsat i sø- og luftfartslovens artikel 224 med rette blev anvendt over for Alpina og Nicko Tours med hensyn til krydstogtet med nævnte fartøj, som fører schweizisk flag. Som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, fremgår det af denne artikel 224, at det heri fastsatte forbehold kun omhandler de i forordning nr. 3577/92 omhandlede cabotageydelser. For at kunne afgøre, om et krydstogt, som begynder og afsluttes i den samme havn, udgør en cabotageydelse som omhandlet i sø- og luftfartslovens artikel 224, må den forelæggende ret derfor først vide, om et sådant krydstogt er omfattet af de cabotageydelser, der er omhandlet i forordning nr. 3577/92.
- 23 På baggrund af det ovenstående skal Domstolen foretage den fortolkning, som den forelæggende ret har anmodet om, uden at det er nødvendigt at ændre eller udvide rækkevidden af det præjudicielle spørgsmål som foreslået af Alpina og Nicko Tours.
- 24 Med henblik på besvarelsen af det forelagte spørgsmål bemærkes indledningsvis, at det udtrykkeligt følger af angivelsen af »krydstogtskibe« i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 3577/92 og af den undtagelse, som gjaldt indtil den 1. januar 1995 for visse krydstogter, og som er fastsat i denne forordnings artikel 6, stk. 1, at krydstogter er omfattet af de i forordningen omhandlede transporttyper.
- 25 Eftersom forordning nr. 3577/92 kun vedrører »cabotagesejlads«, er det imidlertid kun krydstogter, som er omfattet af dette begreb, der er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde.
- 26 Eftersom nævnte begreb i artikel 1, stk. 1, og artikel 2, nr. 1), i forordning nr. 3577/92 er defineret med udtrykket »tjenesteydelser inden for søtransport i en medlemsstat«, må det fastslås, at enhver tjenesteydelse i form af et krydstogt, der sædvanligvis udføres mod betaling i en medlemsstats farvande, er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde.
- 27 Når et sådant krydstogt begynder og afsluttes med de samme passagerer i den samme havn, kan denne identitet mellem den havn, hvor krydstogtet begynder, og hvor det afsluttes, og mellem passagererne under hele ruten ikke bevirke, at forordning nr. 3577/92 ikke finder anvendelse.
- 28 De transportydelser, der er opregnet i artikel 2, nr. 1), litra a)-c), i forordning nr. 3577/92, beskrives ganske vist som ikke havende den samme afgang- og ankomsthavn. Denne opregning, som indledes med udtrykket »herunder især«, er imidlertid ikke udtømmende og kan ikke indebære, at transportydelser, som har de samme vigtige karakteristika som den cabotagesejlads, der er indeholdt i ovennævnte udtryk »tjenesteydelser inden for søtransport i en medlemsstat«, udelukkes fra denne forordnings anvendelsesområde (jf. i denne retning dom Kommissionen mod Grækenland, C-251/04, EU:C:2007:5, præmis 28 og 32).
- 29 Det forelagte spørgsmål skal derfor besvares med, at en tjenesteydelse inden for søtransport i form af et krydstogt, der begynder og afsluttes med de samme passagerer i den samme havn i den medlemsstat, hvor det gennemføres, er omfattet af begrebet »cabotagesejlads« som omhandlet i forordning nr. 3577/92.

Sagens omkostninger

- 30 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

En tjenesteydelse inden for søtransport i form af et krydstogt, der begynder og afsluttes med de samme passagerer i den samme havn i den medlemsstat, hvor det gennemføres, er omfattet af begrebet »cabotagesejlads« som omhandlet i Rådets forordning (EØF) nr. 3577/92 af 7. december 1992 om anvendelse af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser inden for søtransport i medlemsstaterne (cabotagesejlads).

Underskrifter